
МАТЕРІАЛИ ПЛЕНУМУ НАУКОВОЇ РАДИ «УКРАЇНСЬКА МОВА» «ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ»

Вступне слово

Цей випуск «Лексикографічного бюлетеня» присвячуємо висвітленню роботи пленуму Наукової ради «Українська мова» на тему «Формування джерельної бази сучасної української лексикографії», який відбувся 3 грудня 2015 року в Інституті української мови НАН України. Було обговорено актуальні проблеми функціонування української мови, її дослідження, зокрема визначення провідного напрямку розвитку сьогоденної лексикографії на надійній оновленій джерельній основі.

У засіданні взяли участь члени Наукової ради та завідувачі, професори кафедр української мови вищих навчальних закладів Вінниці, Житомира, Кам'янець-Подільського, Києва, Кривого Рога, Луцька, Ніжина, Рівного, Харкова, Херсона, Слов'янська, Тернополя, Умані, Чернівців. Нижче подаємо виступи доповідачів.

У обговоренні доповідей узяли участь чл.-кор. НАН України, д.філол.н., проф. **В. В. Німчук** (Київ), д. філол. н., проф. **В. С. Калашник** (Харків), д. філол. н., проф. **В. М. Мойсієнко** (Житомир), д.філол.н., проф. **М. С. Скаб** (Чернівці), д.філол.н., проф. **Н. О. Данилюк** (Луцьк), які наголосили на:

1) необхідності залучення до джерельної лексикографічної бази текстів авторів української діаспори, зокрема суспільно-політичної та наукової публіцистики;

2) збагаченні реєстрів майбутніх словників формулами мовленнєвого етикету та систематизації українських мовленнєвих етикетних одиниць у форматі спеціального словника;

3) важливості формування словопоказчиків у виданнях писемних пам'яток української мови, які слугували б джерельною базою для укладання історичних лексиконів;

4) потребі оцифрування пам'яток, що відкриває перспективи міжнародного співробітництва і водночас знімає багато питань, пов'язаних із ідентифікацією українськомовних пам'яток;

---

5) залученні до джерельної бази сучасної української лексикографії текстів різних стилів, але насамперед – живого мовлення, яке є живильним середовищем української мови;

6) повнішому представленні у сучасних українських словниках одиниць із текстів різних фольклорних жанрів та необхідності створення спеціальних словників мови українського фольклору;

7) новому прочитанні текстів української класичної літератури, зокрема Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, та ілюструванні ними вокабул, які належать до лексичного ядра української мови.

На Пленумі наукової ради «Українська мова» ухвалили:

Скоординувати зусилля фахівців Інституту української мови НАН України, кафедр вищих навчальних закладів України задля розширення співробітництва лінгвістів у створенні джерельної бази сучасної української лексикографії, обміну досвідом роботи, впровадження міжнародних лексикографічних стандартів для створення якісних словникових продуктів.

Підтримати розвиток авторської лексикографії в різних регіонах України, активізувати роботу щодо створення словників мови Лесі Українки, Івана Франка, перевидання Словника мови Тараса Шевченка, словників письменників та публіцистів Українського Півдня й Поділля, Полісся, Буковини й Тернопільщини, залучати до словників питому, незаслужено забуту лексику, фольклорні та діалектні джерела.

Долучити сучасні технології опрацювання текстів для конвертування здобутої інформації в лексикографічний формат.

Посилити лексикологічні дослідження з метою вивчення динамічних процесів у галузі семантики, звернувши особливу увагу на культурологічний та функціональний аспекти.

Активізувати лексикографічну критику.

Здійснити комплексний перегляд жанрової різноманітності української лексикографії.